

Lieta C-372/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 6. augusts

Iesniedzējtiesa:

Bundesfinanzgericht (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 30. jūlijs

Prasītāja:

QY

Atbildētāja:

Finanzamt Wien für den 8., 16. und 17. Bezirk

Pamatlietas priekšmets

Vācijas valstspiederīgās tiesības uz Austrijas ģimenes pabalstiem saskaņā ar *Familienlastenausgleichsgesetz* [Likumu par ģimenes izdevumu kompensēšanu] (turpmāk tekstā – “FLAG”) viņas darbības laikā Austrijas palīdzības organizācijā Ugandā – Precizēšana, vai uz šo situāciju attiecas Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) vai e) apakšpunkts – Nodarbinātības dalībvalsts – Dzīvesvietas dalībvalsts – Tiesības saskaņā ar valsts tiesībām – Netieša diskriminācija

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

Pirmais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas uz tādas darba ņēmējas situāciju, kurai ir tādas dalībvalsts valstspiederība, kurā viņai un bērniem ir arī viņu dzīvesvieta, kura ar citā dalībvalstī reģistrētu darba devēju stājas darba attiecībās kā attīstības palīdzības sniedzēja, uz kuru attiecas obligātās apdrošināšanas sistēma saskaņā ar reģistrācijas dalībvalsts tiesību aktiem, un kuru darba devējs gan ne uzreiz pēc pieņemšanas darbā, tomēr pēc sagatavošanas laika beigām un pēc atgriešanās reģistrācijas valstī reintegrācijas nolūkā, nosūta darbā uz trešo valsti?

Otrais jautājums:

Vai ar tādu dalībvalsts tiesību normu kā *FLAG* 53. panta 1. punkts, kurā cita starpā ir autonomi noteikta kārtība attiecībā uz pielīdzināšanu pilsoņa statusam, tiek pārkāpts aizliegums transponēt regulas LESD 288. panta otrās daļas izpratnē?

Trešais un ceturtais jautājums attiecas uz gadījumu, kurā uz pieteikuma iesniedzējas situāciju attiecas Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts, un Savienības tiesībās tiek paredzēts vienīgi dzīvesvietas dalībvalsts pienākums izmaksāt ģimenes pabalstus.

Trešais jautājums:

Vai uz darba ņēmējiem vērtais LESD 45. panta 2. punktā un, pakārtoti, LESD 18. pantā paredzētais diskriminācijas aizliegums valstspiederības dēļ ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauta tāda valsts tiesību norma kā *Entwicklungshelfergesetz* [Likuma par attīstības palīdzības sniedzējiem] 13. panta 1. punkts redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018. gada 31. decembrim (turpmāk tekstā – “vecā redakcija”), kurā tiesības uz ģimenes pabalstiem dalībvalstī, kurai nav kompetences saskaņā ar Savienības tiesībām, tiek saistītas ar to, ka attīstības palīdzības sniedzējam jau pirms darba attiecību uzsākšanas reģistrācijas dalībvalsts teritorijā ir jābūt bijušam viņa interešu centram vai viņa pastāvīgajai dzīvesvietai, turklāt šī prasība ir jāizpilda arī pilsoņiem?

Ceturtais jautājums:

Vai Regulas Nr. 883/2004 68. panta 3. punkts un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. janvāris), ar ko nosaka sociālās nodrošināšanas sistēmu īstenošanas kārtību, OV L 284, 30.10.2009, (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 987/2009” vai “Īstenošanas regula”) 60. panta 2. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādas dalībvalsts iestādei, kuru pieteikuma iesniedzēja ir uzskatījusi par prioritāri kompetento nodarbinātības valsti un kurā tika iesniegts ģimenes pabalsta pieteikums, bet kuras tiesību akti nav piemērojami nedz prioritāri, nedz pakārtoti, tomēr kurā pastāv tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar citu dalībvalsts tiesību aktu normu, ir pēc analogijas jāpiemēro tiesību normas par pienākumu pārsūtīt pieteikumu, par informēšanu, par provizoriska lēmuma pieņemšanu attiecībā uz prioritātes noteikumiem un pagaidu naudas pabalstiem?

Piektais jautājums:

Vai pienākums pieņemt provizorisku lēmumu par piemērojamiem prioritātes noteikumiem ir tikai iestādei, kas ir atbildētāja, vai arī administratīvajai tiesai, kas izskata apelācijas sūdzību?

Sestais jautājums:

Kurā brīdī administratīvajai tiesai ir pienākums pieņemt provizorisku lēmumu par piemērojamiem prioritātes noteikumiem?

Septītais jautājums attiecas uz gadījumu, kurā uz pieteikuma iesniedzējas situāciju attiecas Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunkts, un Savienības tiesībās ir paredzēts kopīgs nodarbinātības dalībvalsts un dzīvesvietas dalībvalsts pienākums veikt izmaksāt ģimenes pabalstus.

Septītais jautājums:

Vai frāze “[..] iestāde [..] nosūta pieteikumu” Regulas Nr. 883/2004 68. panta 3. punkta a) apakšpunktā un frāze “tad minētā iestāde [..] pārsūta pieteikumu” Regulas Nr. 987/2009 60. pantā ir jāinterpretē tādējādi, ka ar šīm tiesību normām, prioritāri, kompetentā dalībvalsts iestāde un, pakārtoti, kompetentā dalībvalsts iestāde tiek savstarpēji saistītas tādējādi, ka abām dalībvalstīm kopīgi ir jāizskata VIENS (vienskaitlī) ģimenes pabalstu pieteikums, vai arī attiecīgā gadījumā paredzētā piemaksa tādas dalībvalsts iestādē, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti, pieteikuma iesniedzējam ir jāpieprasa atsevišķi, tādējādi pieteikuma iesniedzējam ir jāiesniedz divi fiziski pieteikumi (veidlapas) divu dalībvalstu divām iestādēm, kas dabiski nozīmē dažādus [izskatīšanas] termiņus?

Astotais un devītais jautājums attiecas uz laikposmu kopš 2019. gada 1. janvāra, ar kuru, vienlaikus ieviešot ģimenes pabalstu indeksāciju, Austrija, atceļot *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punktu, ģimenes pabalstu vairs nepiešķir attīstības palīdzības sniedzējiem.

Astotais jautājums:

Vai LESD 4. panta 4. punkts, 45. un 208. pants, LES 4. panta 3. punkts un Regulas Nr. 883/2004 2., 3., 7. pants un II sadaļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem vispārīgi ir aizliegts dalībvalstij atcelt ģimenes pabalstus attīstības palīdzības sniedzējam, kurš savus ģimenes locekļus ņem līdzī uz darba izpildes vietu trešajā valstī?

Alternatīvā gadījumā devītais jautājums:

Vai LESD 4. panta 4. punkts, 45. un 208. pants, LES 4. panta 3. punkts un Regulas Nr. 883/2004 2., 3., 7. pants un II sadaļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem attīstības palīdzības sniedzējam, kurš attiecībā uz iepriekšējiem periodiem jau ir ieguvis tiesības uz ģimenes pabalstu, tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotajā tiek

garantēta šo tiesību individualizēta un konkrēta turpinātība attiecībā uz nākamajiem periodiem, lai gan dalībvalsts ir atcēlusi ģimenes pabalstu piešķiršanu attīstības palīdzības sniedzējiem?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LES 4. panta 2. un 3. punkts; LESD 4., 45., 48., 208. un 288. panta otrā daļa

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, it īpaši 7. pants, 11. panta 3. punkta a) un e) apakšpunkts, 67. un 68. pants

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu, it īpaši 11. pants, 60. panta 2. un 3. punkts

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 492/2011 (2011. gada 5. aprīlis) par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā, it īpaši 7. panta 1. un 2. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Allgemeines Sozialversicherungsgesetz [Vispārīgais sociālās apdrošināšanas likums] (turpmāk tekstā – “ASVG”), it īpaši 4. panta 1. punkta 9. apakšpunkts, saskaņā ar kuru speciālisti, kas sniedz attīstības palīdzību *Entwicklungshelfergesetz* [Likums par attīstības palīdzības sniedzējiem] 2. panta izpratnē, ir apdrošināti veselības, nelaimes gadījumu un pensiju apdrošināšanas sistēmā.

Bundesabgabenordnung [Federālais nodokļu kodekss] (turpmāk tekstā – “BAO”), it īpaši 26. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru personas dzīvesvieta ir tur, kur tai ir mājoklis, apstākļos, kas ļauj pieņemt, ka tā uzturēs un izmantos šo mājokli, un 2. punkts, saskaņā ar kuru personas pastāvīgā dzīvesvieta ir tur, kur tā uzturas, apstākļos, kas liecina par to, ka šī persona šajā vietā vai šajā valstī neuzturas tikai īslaicīgi. Saskaņā ar 3. punktu Austrijas pilsoņi, kuri ir darba attiecībās ar publisko tiesību subjektu un kuru dienesta vieta ir ārvalstīs (ierēdņi, kas strādā ārvalstīs), tiek uzskatīti par tādiem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir valsts teritorijā.

Familienlastenausgleichsgesetz [Likums par ģimenes izdevumu kompensēšanu] (turpmāk tekstā – “FLAG”), it īpaši 2. pants. Saskaņā ar 2. panta 1. punktu tiesības uz ģimenes pabalstu par nepilngadīgiem bērniem ir personām, kuru dzīvesvieta vai pastāvīgā dzīvesvieta ir Austrijā. Saskaņā ar FLAG 2. panta 8. punktu personas var pretendēt uz ģimenes pabalstu tikai tad, ja to interešu centrs atrodas Austrijā. Saskaņā ar FLAG 5. panta 3. punktu nav tiesību uz ģimenes pabalstu par bērniem, kas pastāvīgi dzīvo ārvalstīs. Saskaņā ar FLAG 53. panta 1. punktu Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) līguma līgumslēdzēju pušu pilsoņi tiek pielīdzināti

Austrijas pilsoņiem. Bērna pastāvīgā dzīvesvieta Eiropas Ekonomikas zonas valstī ir pielīdzināma bērna pastāvīgajai dzīvesvietai Austrijā.

No 2019. gada 1. janvāra ir piemērojams jaunradītais *FLAG* 53. panta 5. punkts, saskaņā ar kuru *BAO* 26. panta 3. punkts attiecībā uz šajā federālajā likumā paredzētajiem pabalstiem ir piemērojams tikai līdz 2018. gada 31. decembrim. No 2019. gada 1. janvāra attiecībā uz šajā federālajā likumā paredzētajiem pabalstiem *BAO* 26. panta 3. punkts ir piemērojams tikai personām, kuru dienesta vieta ir ārvalstīs, rīkojoties pašvaldības uzdevumā, kā arī to laulātajiem un bērniem.

Entwicklungshelfergesetz [Likums par attīstības palīdzības sniedzējiem] (turpmāk tekstā – “*EHG*”), it īpaši 13. pants. *EHG* 13. panta 1. punktā redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018. gada 31. decembrim, bija noteikts, ka speciālisti un viņu ģimenes locekļi, kas ar viņiem dzīvo kopējā māsaimniecībā, ciktāl šīs personas ir Austrijas pilsoņi vai viņiem pielīdzināmas personas saskaņā ar Eiropas Savienības tiesībām, sagatavošanas un darba izpildes laikā ārvalstīs attiecībā uz tiesībām saņemt ģimenes pabalstus tiek uzskatīti kā tādi, kas darba izpildes valstī neuzturas pastāvīgi. Ar 2019. gada 1. janvāri šis *EHG* 13. panta 1. punkts tika atcelts un izsvītrots, to neaizstājot. Tādējādi ar 2019. gada 1. janvāri attiecībā uz attīstības palīdzības sniedzējiem tiesības uz ģimenes pabalstiem faktiski tika atceltas.

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir Vācijas valstspiederīgā. Viņas vīrs, ar kuru viņa ir precējusies kopš 2008. gada, ir Brazīlijas valstspiederīgais. Viņiem ir trīs bērni, kas arī ir Vācijas pilsoņi, un kuri ir dzimuši 2011. gada 30. oktobrī, 2015. gada 22. janvārī un 2017. gada 11. decembrī.
- 2 2016. gada 6. septembrī prasītāja uzsāka darba attiecības ar Austrijas darba devēju kā attīstības palīdzības sniedzēja. Saskaņā ar darba līgumu dienesta vieta atrodas Vīnē (Austrija). Pēc sagatavošanās kursa pabeigšanas, kas ilga no 2016. gada 6. septembra līdz 2016. gada 21. oktobrim, viņa 2016. gada 31. oktobrī uzsāka darbu ārvalstīs – Ugandā, kurā viņu pavadīja viņas ģimenes locekļi un kur viņa strādāja līdz 2019. gada 15. augustam, izņemot bērna kopšanas atvaļinājumu laikposmā no 2017. gada 17. oktobra līdz 2018. gada 7. februārim, kurā prasītāja un viņas tuvinieki dzīvoja pie viņas vecākiem Vācijā. No 2019. gada 15. augusta līdz 2019. gada 15. septembrim ilga reintegrācijas mēnesis Vīnē. Ar to šīs darba attiecības tika izbeigtas.
- 3 Darba tiesisko attiecību laikā prasītāja un viņas tuvinieki Austrijā bija sociāli apdrošināti un ar tajā deklarētu galveno dzīvesvietu. Viņu rīcībā bija darba devēja nodrošināts dienesta mājoklis, tomēr ar nosacījumu, ka prasītāja un viņas ģimene varēja to izmantot tikai sagatavošanas un reintegrācijas laikā. Kamēr viņa bija nodarbināta ārvalstīs, mājoklis tika piešķirts citiem attīstības palīdzības sniedzējiem.

- 4 Prasītājas vecākiem Vācijā ir 180 m² liels dzīvoklis, kurā viņas rīcībā bija nodotas divas istabas, kuras viņa pēdējo reizi izmantoja no 2016. gada marta līdz 2016. gada septembrim un iepriekš minētā bērna kopšanas atvaļinājuma laikā. Laikposmā no 2013. gada līdz 2016. gada martam prasītāja un viņas bērni pārmaiņus dzīvoja Vācijā un Brazīlijā, kur vīram pieder nekustamais īpašums un kur viņš bija nodarbināts kā pašnodarbināts lauksaimnieks. Vīrs pavadīja prasītāju, tai veicot darba izpildi. Laikā, kad viņa bija nodarbināta kā attīstības palīdzības sniedzēja, viņa visus atvaļinājumus pavadīja Vācijā, un visi bērni ir dzimuši Vācijā. Arī viņas bankas konti ir Vācijā. Tajā dzīvo arī prasītājas vecāki, ar kuriem viņai un viņas bērniem ir ļoti cieša saikne.
- 5 Prasītāja tomēr apstiprina, ka viņai, bērniem un bērnu tēvam nebija kopīgas ģimenes dzīvesvietas Vācijā vai Brazīlijā. Ģimenes dzīvesvieta, kurā viņai, bērnu tēvam un bērniem bija kopīgs interešu centrs, un kur viņi vienmēr kopīgi faktiski ir uzturējušies, vienmēr ir bijis attiecīgajā darba izpildes vietā.
- 6 Līdz 2016. gada septembrim ieskaitot prasītāja par abiem pirmajiem bērniem saņēma bērnu pabalstus Vācijā saskaņā ar Vācijas likumu par bērnu pabalstiem. Kopš 2016. gada oktobra Vācijas iestāde pārtrauca izmaksāt bērnu pabalstus, pamatojoties uz to, ka prasītāja kopš 2016. gada 6. septembra strādāja Austrijā un bērna tēvs nestrādāja Vācijā, līdz ar to Austrija bija prioritāri kompetenta izmaksāt ģimenes pabalstus. Vācijas iestāde neinformēja Austrijas iestādi par bērnu pabalstu maksāšanas pārtraukšanu.
- 7 Ar diviem 2016. gada 5. oktobra pieteikumiem par pirmajiem diviem bērniem, sākot no 2016. gada oktobra, un ar 2018. gada 8. janvāra pieteikumu arī par trešo bērnu tika lūgts piešķirt Austrijas ģimenes pabalstu saskaņā ar *FLAG* un nodokļu atvieglojumu par bērnu saskaņā ar *Einkommensteuergesetz* [Likumu par ienākuma nodokli]. Visos gadījumos atbildētāja iestāde kā kompetentā iestāde noraidīja pieteikumus kā nepamatotus. Atbildētāja iestāde nesazinājās ar Vācijas kompetento iestādi. Tāpat netika pieņemts provizorisks lēmums par to, kura iestāde ir prioritāri kompetenta. Vācijas iestādei netika iesniegts pieteikums izmaksāt starpības piemaksu saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktu.
- 8 Par pieteikumu noraidīšanu prasītāja iesniedza sūdzību, kuru atbildētāja iestāde noraidīja. Par to tika iesniegta jauna sūdzība, un lieta tika nodota izskatīšanai *Bundesfinanzgericht* [Federālajā finanšu tiesā] kā kompetentajai tiesai.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 9 Prasītāja uzskata, ka, ņemot vērā sagatavošanas laiku un deklarēto dzīvesvietu, Austrija ir vismaz “fiktīva” nodarbinātības valsts Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Viņa saņemot norādījumus no Vīnes, kas saskaņā ar līgumu esot viņas dienesta vieta. Vīnē esot noticis sagatavošanās kurss un tika pavadīts reintegrācijas mēnesis. Deklarējot dzīvesvietu Austrijā, viņa esot pārcēlusī savu interešu centru uz Austriju un tādējādi izpildot nosacījumus, kas paredzēti *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punktā, skatot to kopsakarā ar *BAO*

26. pantu. Atbildētājas iestādes sniegtā šīs tiesību normas interpretācija esot pretrunā gan valsts, gan Eiropas tiesību aktu interpretācijas principiem, jo dzīvesvietai valsts teritorijā tieši neesot nozīmes. Šāda interpretācija izrietot arī no Regulas Nr. 1408/71 3. pantā paredzētā vienlīdzīgas attieksmes pienākuma. Atsaucoties uz 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā *Pinna* (41/84, EU:C:1986:1, 23. punkts), tiek norādīts, ka Tiesa nošķiršanu starp tiesībām uz ģimenes pabalstiem atkarībā no ģimenes locekļu dzīvesvietas ir skaidri kvalificējusi kā aizliegtu “slēptu diskriminācijas veidu”.

- 10 Atbildētāja iestāde uzskata, ka prasītāja kā citas ES dalībvalsts valstspiederīgā esot nepamatoti iekļauta Austrijas sociālā nodrošinājuma sistēmā, jo viņa darbību kā attīstības palīdzības sniedzēja esot veikusi trešajā valstī, līdz ar to viņa neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā un viņai neesot tiesību saņemt Austrijas ģimenes pabalstu. Tā kā darbība tiekot veikta trešā valstī, Austrija neesot nodarbinātības valsts. Darba devēja nodrošinātais mājoklis Vīnē, neatbilstot nedz nosacījumiem par dzīvesvietu saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 1. panta j) punktu, nedz nosacījumiem par uzturēšanos saskaņā ar šīs regulas 1. panta k) punktu. Tādējādi Austrija neesot arī dzīvesvietas dalībvalsts.
- 11 Tāpat vērtējums, kas balstīts tikai uz valsts tiesību juridiskajiem pamatiem, izslēdzot ģimenes pabalsta piešķiršanu. *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punkts esot jāinterpretē tādējādi, ka ar šo tiesību normu tiek tikai saglabātas, bet ne pamatotas tiesības uz ģimenes pabalstiem, kas agrāk iegūtas saskaņā ar vispārējiem principiem (dzīvesvieta vai uzturēšanās valsts teritorijā, interešu centrs Austrijā, bērni, kuri ietilpst personas, kura ir tiesīga saņemt pabalstu, mājsaimniecībā un kuri pastāvīgi neuzturas ārvalstīs). Arī valsts pilsoņiem, izpildot pamatnosacījumus, esot jābūt ieguvušiem tiesības uz ģimenes pabalstu jau pirms darba uzsākšanas kā attīstības palīdzības sniedzējam, tādējādi saskaņā ar *FLAG* 53. panta 1. punktu citas ES dalībvalsts valstspiederīgie netiekot diskriminēti, bet gan pielīdzināti šīs valsts pilsoņiem, līdz ar to pielīdzināšanas princips neesot pārkāpts.
- 12 Atbildētāja iestāde savu juridisko nostāju balsta uz Federālās kancelejas profesionāli kompetenta ierēdņa norādījumiem un uz *Bundesfinanzgericht* 2014. gada 14. aprīļa spriedumu, kas nav ticis pārsūdzēts, ar kuru Nīderlandes attīstības palīdzības sniedzējai, kura atradās līdzīgā situācijā, arī tika atteikts piešķirt ģimenes pabalstu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 13 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā gadījumā jautājums būtībā ir par to, vai Austrija ir nodarbinātības valsts Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē un tādējādi tai prioritāri ir pienākums piešķirt prasītājai pieprasīto ģimenes pabalstu. Ja Austrija nebūtu uzskatāma par nodarbinātības valsti, tad saskaņā ar šīs regulas 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu šajā ziņā kompetence būtu dzīvesvietas dalībvalstij. Ņemot vērā atspoguļoto prasītājas dzīvesvietas

situāciju, iesniedzējtiesa uzskata, ka Vācija ir jāuzskata par dzīvesvietas dalībvalsti. Alternatīvā gadījumā ir jānoskaidro, vai ar *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punktu tiek pamatotas prasītājas tiesības tikai saskaņā ar valsts tiesībām un tātad neatkarīgi no Savienības tiesībām, kas rada jautājumu, vai *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punkts ir izstrādāts netieši diskriminējoši vai arī tas tiek interpretēts netieši diskriminējoši. Iesniedzējtiesas argumentācija par atsevišķajiem jautājumiem ir tāda, kāda tā ir izklāstīta turpinājumā.

- 14 Par pirmo jautājumu: šis jautājums attiecas uz Regulas Nr. 883/2007 11. panta 3. punkta a) un e) apakšpunkta nošķiršanu. Prasītāja ir stājusies darba tiesiskajās attiecībās ar Austrijas darba devēju un attiecīgi uz viņu saskaņā ar valsts tiesību aktiem attiecas Austrijas obligātās apdrošināšanas sistēma. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tādējādi Austrijai atbilst nodarbinātības dalībvalsts statuss. Tomēr, ja Tiesa secinātu, ka attīstības palīdzības sniedzēja darbība ietilpst noslēdzošajā tiesību normā Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā, sociālais nodrošinājums būtu dažādu dalībvalstu kompetencē (Austrija) un ģimenes pabalsti (Vācija).
- 15 Līdz šim Tiesa Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā nodarbinātību trešā valstī ir izskatījusi tikai saistībā ar Latvijas jūrnieka gadījumu (spriedums, 2019. gada 8. maijs, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381). Šajā spriedumā Tiesa Regulas Nr. 883/2004 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu ir skaidri apzīmējusi kā noslēdzošu tiesību normu gadījumiem, kad ir saistība ar trešo valsti. Tomēr šajā lietā nodarbinātība bija vienīgi trešajā valstī. Šis gadījums no iepriekš minētā gadījuma atšķiras ar sagatavošanas laiku, kas tika pavadīts Austrijā pirms nosūtīšanas darbā uz trešo valsti, un ar reintegrācijas laiku, kas tajā tika pavadīts pēc atgriešanās. Katrā ziņā iesniedzējtiesa konstatē, ka attīstības palīdzības sniedzēja gadījumā darba tiesiskās attiecības ar darba devēja reģistrācijas valsts starpniecību vienmēr sniedz piesaistes elementu, kas nozīmē, ka iesniedzējtiesas skatījumā Austrija ir jāuzskata par nodarbinātības dalībvalsti.
- 16 Par otro jautājumu: iesniedzējtiesa norāda, ka *FLAG* 53. panta 1. punkts tikai formāli ir Austrijas tiesību norma, taču faktiski tajā ir reglamentētas Savienības tiesības, daļēji burtiski un daļēji *mutatis mutandis* pārņemot regulu saturu. Iesniedzējtiesa uzskata to par problemātisku, jo ar *FLAG* 53. pantu tiek mudināts Savienības tiesībās paredzēto prasību par pielīdzināšanu valsts pilsoņiem interpretēt saskaņā ar valsts tiesībās, nevis saskaņā ar Savienības tiesībās noteiktiem kritērijiem, kā rezultātā tiek tieši piemērojamas Savienības tiesības un tādējādi tiek apdraudēts Tiesas rīcībā esošais interpretācijas monopols.
- 17 Par trešo jautājumu (citu ES dalībvalstu valstspiederīgo netieša diskriminācija ar *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punktu): trešajam jautājumam (tāpat kā ceturtajam jautājumam) nozīme ir tikai tad, ja uz pamatlietā aplūkoto situāciju attiecas Regulas Nr. 883/2007 11. panta 3. punkta e) apakšpunkts un ja Savienības tiesībās ir paredzēts tikai dzīvesvietas dalībvalsts (kas iesniedzējtiesas ieskatā šajā gadījumā ir Vācija) pienākums izmaksāt ģimenes pabalstus.

- 18 *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punkts ir jāuzskata par alternatīvu dalībvalsts tiesību juridisko pamatu, līdzīgi kā tas bija 2012. gada 12. jūnija spriedumā lietā *Hudzinski* (C-611/10 un C-612/10, EU:C:2012:339). Kā tādi tai ir jābūt izstrādātai nediskriminējošā veidā. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka tā tiek interpretēta vismaz netieši diskriminējoši, jo saskaņā ar atbildētājas iestādes interpretāciju tiek prasīts, lai tiesības uz ģimenes pabalstu būtu pastāvējušas jau pirms darba kā attīstības palīdzības sniedzējam uzsākšanas. Šo priekšnosacījumu valsts pilsoņiem ir vieglāk izpildīt. Turklāt apstrīdētajos lēmumos nav precizēts, cik ilgi pirms darba uzsākšanas kā attīstības palīdzības sniedzējam, ir jāpastāv iegūtajām tiesībām.
- 19 Par ceturto jautājumu (dalībvalsts, kurai nav kompetence, procesuālie pienākumi): ceturtajā jautājumā minētie pienākumi ar Savienības tiesībām tiek noteikti tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka Austrijai nekādā gadījumā nav pakārtotas kompetences. Saskaņā ar Savienības tiesībām Austrija ir vai nu nodarbinātības valsts, vai dalībvalsts, kurai nav kompetences, ar alternatīvu statusu. Regulā Nr. 883/2004 vai Nr. 987/2009 nav iekļauta tiesību norma, ar kuru dalībvalstij, kurai nav kompetences, būtu skaidri noteikta šajā jautājumā minēto pienākumu izpilde. Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatēto šajā gadījumā Austrijas iestāde nav veikusi nekādas darbības, lai informētu Vācijas iestādi par prasītājas Austrijā iesniegto pieteikumu. Tikmēr tiesvedība Austrijā ir apelācijas tiesvedības stadijā, ko izskata *Bundesfinanzgericht*. Iesniedzējtiesai tādēļ rodas jautājums, vai, un ja tas tā ir, tad kādā apmērā iestādes pieļautā nolaidība tālākajā tiesvedības norisē, tiek nodota tiesai, kurā celta prasība. Iesniedzējtiesa uzskata, ka līdz šim nav Tiesas judikatūras par šiem tiesību jautājumiem.
- 20 Regulas Nr. 883/2004 68. panta 3. punkta un Regulas Nr. 987/2009 60. panta 2. un 3. punkta mērķis ir *ratione temporis* un *ratione personae* nodrošināt migrējošu darba ņēmēju tiesības. Šajā gadījumā būtisks ir pieteikuma iesniegšanas datums, kas tiesības ierobežo laikā. It īpaši ir jājautā, vai ieinteresētai personai tiek saglabāta fikcija par laikus iesniegtu pieteikumu prioritāri kompetentajā dalībvalstī. Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem pieteikums Vācijas iestādē netika iesniegts. Tātad, pieņemot, ka Austrija nav prioritāri kompetenta, rodas jautājums par to, vai šis dalībvalsts iestādēm bija pienākums nosūtīt pieteikumus uz Vāciju un vai prasītājai ir labvēlīga fikcija par termiņu ievērošanu.
- 21 Iesniedzējtiesa uzskata, ka tiesvedības gadījumā iestādes, kas pieļāvusi nolaidību, pienākums varētu tikt nodots tiesai, kurā celta prasība. Šāda pieeja nozīmētu, ka pienākums pieņemt provizorisku lēmumu Regulas Nr. 987/2009 60. panta 3. punkta izpratnē tiktu nodots tiesai, kurā celta prasība, tādēļ iestādes jēdziens nebūtu jāsaprot absolūti. Efektīvas apelācijas sūdzības jēga un mērķis ir panākt visaptverošu tiesību aizsardzību tiesā. Provizoriska lēmuma mērķis ir nodrošināt prasītājam iespēju ātri precizēt kompetenci un saņemt ģimenes pabalstu. Lai sasniegtu šos mērķus būtu jāpiekrīt pārnest pienākumu par provizoriska lēmuma pieņemšanu uz tiesu.

- 22 Par piekto jautājumu (tiesas lēmumu pieņemšanas pilnvaru apjoms): ņemot vērā, ka iestādes savā starpā ir saistītas ar elektronisko datu apmaiņu, lēmuma pieņemšanas pienākuma nodošana varētu tikt ierobežota tādējādi, ka tiesai, kas izskata lietu, ir vienīgi tiesības attiecīgi izdot rīkojumu iestādei pieņemt šādu lēmumu, turklāt tiesai ir jānosaka tā saturs. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir pieņēmusi provizorisku lēmumu, uzdodot atbildētājai iestādei to pārsūtīt kompetentajai Vācijas iestādei un uzsākt dialoga procedūru starp iestādēm.
- 23 Par sesto jautājumu: ar šo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kurā brīdī tiesai, kurā celta prasība, ir jāpieņem provizorisks lēmums par piemērojamiem prioritātes noteikumiem. Šajā sakarā iesniedzējtiesa tikai īsi norāda, ka tās ieskatā tiesai, kurā celta prasība, šāds lēmums ir jāpieņem jau brīdī, kad tai tiek iesniegta apelācijas sūdzība, ja kompetentā iestāde nav izpildījusi šo pienākumu.
- 24 Par septīto jautājumu (pieteikuma neesamība pakārtoti kompetentajā dalībvalstī): šim jautājumam ir nozīme, ja Tiesa uzskatītu, ka Austrija ir nodarbinātības valsts, kas šai dalībvalstij piešķirtu prioritāru kompetenci. Regulas Nr. 883/2004 68. panta 3. punkts, kurā ir reglamentēta termiņu ievērošanas fikcija, attiecas uz pretējo gadījumu (pārsūtīšana, ko veic pakārtoti kompetentā dalībvalsts) un saskaņā ar tā formulējumu šajā gadījumā nav piemērojams. Uz šeit aplūkoto situāciju attiecas Regulas Nr. 987/2009 60. panta 2. punkta otrā un trešā daļa, kurās ir reglamentēts prioritāri kompetentās dalībvalsts pienākums pārsūtīt pieteikumu, tomēr termiņa ievērošana netiek skaidri garantēta.
- 25 Iesniedzējtiesa jautā, vai attiecībā uz starpības samaksu saskaņā ar Regulas Nr. 883/2004 68. panta 2. punktu patiešām ir nepieciešams atsevišķs pieteikums, ņemot vērā dalībvalsts, kuras tiesību akti ir piemērojami prioritāri, iestādes pienākumu pārsūtīt pieteikumu dalībvalsts, kuras tiesību akti ir piemērojami pakārtoti, iestādei. Savienības tiesības, kuras sevī iemieso ideju par tiesību aizsardzību tiesā, tieši tādēļ, ka nepastāv fikcija par termiņu ievērošanu, kā tas ir paredzēts šīs regulas 68. panta 3. punktā, varētu tikt saprastas tādējādi, ka regulas abas iestādes savstarpēji saista tādējādi, ka tām ir kopīgi jāizskata viens pieteikums. Tādējādi to, ka Regulas Nr. 987/2009 60. panta 2. punkta otrajā daļā nav skaidri paredzēta fikcija, varētu neuzskatīt par netīšu, un jautājums par Regulas Nr. 883/2004 68. panta 3. punkta, kurā reglamentēta termiņu ievērošana, piemērošanu pēc analogijas būtu lieks.
- 26 Par astoto un devīto jautājumu: šiem jautājumiem ir nozīme tikai tad, ja Tiesa secinātu, ka ar *EHG* vecās redakcijas 13. panta 1. punktu prasītājam ir piešķirtas alternatīvas tiesības uz Austrijas ģimenes pabalstiem vai nu vispārīgi, tāpēc ka Austrijai ir jāatjauno iepriekšējā tiesiskā situācija lojālu apsvērumu dēļ, vai arī individuāli līdz 2018. gada 31. decembrim, no kā varētu secināt tiesību turpinātību.
- 27 Iesniedzējtiesas ieskatā ir jājautā, vai ģimenes pabalstu atcelšana attīstības palīdzības sniedzējiem ir iejaukšanās LESD 45. pantā paredzētajā darba ņēmēju pārvietošanās pamatbrīvībā. Ņemot vērā, ka Tiesa visas pamatbrīvības ir

paplašinājusi līdz vispārīgiem ierobežojumu aizliegumiem (skat. spriedumu, 1995. gada 30. novembris, *Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411, 37. punkts), ģimenes pabalsta atcelšana varētu tikt uzskatīta par aizliegtu ierobežojumu, jo tā ir domāta tam, lai traucētu un padarītu mazāk pievilcīgu darba ņēmēju brīvas pārvietošanās īstenošanu.

- 28 Ģimenes pabalsta atcelšana attīstības palīdzības sniedzējiem, proti, nerada tiešu diskrimināciju, jo tā nav saistīta ar pilsonību, tomēr pastāv netieša diskriminācija valstspiederības dēļ, ja ģimenes pabalstu piešķiršana tiek pakļauta nosacījumiem attiecībā uz dzīvesvietu vai uzturēšanos. Iesniedzējtiesa šajā sakarā atsaucas uz 2019. gada 24. janvāra spriedumu lietā *Balandin* u.c. (C-477/17, EU:C:2019:60, 38. un nākamie punkti) un 2019. gada 5. septembra rīkojumu lietā *Caisse pour l'avenir des enfants* (C-801/18, nav publicēts, EU:C:2019:684, 49. punkts).
- 29 Attiecībā uz iespējamu iejaukšanās attaisnojumu darba ņēmēju pārvietošanās brīvībā iesniedzējtiesa uzskata, ka nav apsverams nekāds pamatojums, jo patiesais iemesls ģimenes pabalstu atcelšanai attīstības palīdzības sniedzējiem Austrijā izriet no ekonomiskiem apsvērumiem, proti, neeksportēt ģimenes pabalstus uz trešo valsti, un Tiesa kā pamatojumu neatzīst tikai ekonomiska rakstura apsvērumus.
- 30 Pat ja ģimenes pabalstu atcelšana attīstības palīdzības sniedzējiem būtu attaisnojama, tai būtu jābūt arī samērīgai, kas iesniedzējtiesas skatījumā arī nepastāv. Ņemot vērā, ka Austrija ir atcēlusi ģimenes pabalstus tikai attiecībā uz attīstības palīdzības sniedzējiem, bet ir saglabājusi, piemēram, attiecībā uz vēstniecības darbiniekiem, būtu jājautā, vai Austrija ir rīkojusies konsekventi, jo nav vērojama pat pasākuma piemērotība.
- 31 Ja uz astoto jautājumu tiek atbildēts noraidoši, iesniedzējtiesas ieskatā ir jājautā, vai prasītāja ir ieguvusi individualizētas un konkrētas tiesības uz ģimenes pabalstu turpinātību iegūto tiesību izpratnē (skat. spriedumu, 2009. gada 26. novembris, *Slanina*, C-363/08, EU:C:2009:732).